

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Glavništvo in aprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 78

Sobota, 26. septembra 1936

Leto XI

Delavstvo pod ključnim križem strada

Fašistični paradiz

Na seji vodstva nemške delovne fronte, ki se je vršila dne 28. aprila 1936, je nek tovarnar izjavil, da prejme nemški delavec od ene marke zaslužka samo še 76.7 pfeniga, dočim gre 23.3 pfeniga za davke, socialno zavarovanje in prispevke za najrazličnejše nacistične organizacije. Tovarnar je opozarjal na to, da so delavci skrajno nezadovoljni in da je treba znižati dajatve za nacistične organizacije. Dnevni listi so ta govor zamolčali, pač pa so ga objavili od industrijevcev subvencionirani »Akademische Blätter«.

Na nürnberškem strankinem zboru je izjavil vodja nemške delovne fronte dr. Ley, da si lahko delavec dovolj zasluži, da si lahko privoščijo dobro hrano. Po izjavi dr. Leya znaša povprečni zaslužek nemškega delavca 27.80 mark (št. 258 »Völkischer Beobachter« z dne 14. sept. 1936.) Toda tudi ako so navedbe dr. Leya točne — statistični državni urad je namreč izračunal (2. štev. »Wirtschaft und Statistik« od meseca aprila 1936), da znaša povprečni tedenski zaslužek samo 24.04 marke — znaša po odračunanju visokih odteglajev čisti zaslužek samo 21.32 mark. Nadalje trdi dr. Ley, da zadostuje za tedensko preskrbo delavske družine 11.08 mark. Da bi to svojo trditev še podkrepil, je sestavil tabelo življenjskih potrebščin delavske družine za en teden. Pri tem je pa za vsak predmet posebej poiskal kraj, kjer mu je cena najnižja in je to najnižjo ceno vstavil v svoj »proračun«. **Toda ta račun vodje nemške delovne fronte dokazuje, da morajo v tretjem rajhu delavske družine stradati.**

Ako primerjamo količino živil, ki si jih more delavska družina po računu dr. Leya od tedenske mezde nabaviti, s količino živil, ki jih potrebuje nemška delavska družina glasom statističnih podatkov v št. 1 »Wirtschaft und Statistik« od oktobra 1934, potem izgleda stvar takole:

	Po računu drž. statističnega urada	Po podat- kih dr. Leya
Rženi ali polbeli kruh	7.500 kg	2.000 kg
pecivo	1.500 kg	0.400 kg
testenine	1.875 kg	0.000 kg
sladkor	1.125 kg	0.500 kg
krompir	12.500 kg	3.000 kg
fižol, leča	0.375 kg	0.000 kg
sočivje	3.000 kg	2.000 kg
sočivne konzerve	0.250 kg	0.000 kg
meso in ribe	3.400 kg	1.250 kg
mast	1.125 kg	0.500 kg
sir	0.375 kg	0.150 kg
mleko	11 1/4 l	3 l
jajca	9 kom	3 kom.

Za kavo, čaj, tobak itd. dr. Ley iz previdnosti ni navedel nobenih podatkov.

Količina živil, ki si jo delavec v tretjem rajhu še lahko privoščijo je celo po podatkih nacističnega državnega statističnega urada popolnoma nezadostna. Kdor torej trdi, da te gladovne porcije zadostujejo za »redno prehrano«, brije norce iz brezpravnega nemškega delavca.

Zopet eksplozija v Italiji. V Bragnu pri Sabonni je zletela v zrak ondotna tvornica amonijaka. Mrtvih je mnogo delavcev, med njimi tudi nekaj inženjerjev.

Madjarska reakcija bo zabranila ženam izvrševanje odvetniškega poklica.

Socialistična vlada na Švedskem

Vodja švedske socialne demokracije Per Albin Hanssen sestavil vlado

Sedaj so znani končni rezultati švedskih volitev, v katerih je odšla socialna demokracija presenetljivo zmago.

Na podlagi volilnih števil so ugotovili, da je za socialno demokracijo glasovalo tri četrtine volilcev, ki so to pot prvič stopili na volišče. Od 388.969 novo vpisanih volilcev je glasovalo za socialne demokrate 295 tisoč ali 76.06 odstotkov.

Vso veličino zmage švedske socialne demokracije je mogoče razbrati iz primerjave volilnih rezultatov sedanjih in prejšnjih volitev:

	Glasov			
	1936	%	1932	%
Socialni dem.	1.336.534	46.6	1.040.689	42.0
Konservativci	511.467	17.8	585.248	23.5
Kmečka zveza	418.569	14.6	531.215	14.2
Ljudska stranka	375.769	13.1	293.299	11.8
Neodv. socialisti	127.640	4.5	132.564	5.4
Komunisti	96.223	3.4	74.245	3.0

Socialni demokrati so tudi pri teh volitvah šli popolnoma samostojno v volilni boj, med tem, ko so vse druge stranke bile med seboj koalirane, po dve ali po več skupaj.

Možat nastop socialne demokracije je povzročil, da so se ji pridružili tudi malomeščanski volilci, ki so pri vseh drugih strankah pogrešali jasnega programa.

Popolnoma poraženi pa so izšli iz volilnega boja fašisti, ki se sploh niso mogli uveljaviti.

Vodja socialne demokracije splošno priljubljeni Per Albin Hanssen je v sredo, dne 23. septembra že sestavil novo socialistično vlado.

Švedska je danes prva dežela s

socialistično večino v parlamentu. V času, ko so gromovniki nemškega fašizma v Nürnbergu bruhalo ogenj in žveplo na demokracijo in socializem, se je pripravljala švedski narod, ta najčistejši zastopnik od nemških fašistov toliko oboževane nordijske rase na volitve in se je v svoji ogromni večini, kot še nikoli doslej, izrekel za parole socialne demokracije.

S severa prihaja nov osvežujoči val, novo upanje, ki nas utruje v prepričanju, da socializem mora zmagati.

Socialistična vlada na Danskem dobila večino v senatu pri nadomestnih volitvah

Dne 15. t. m. izvoljeni volilni mo-
že so 22. septembra dobili 28 novih senatorjev.

Volitve so prinesle večino vladinima strankama socialnim demokratom in radikalom, ki so bili doslej v senatu v manjšini.

Socialni demokrati so dobili 12 (3 več), zmerna levica 7 (5 manj),

konservativci 6 (2 več), radikali 3.

Razdelitev mandatov v senatu izgleda tako-le: 38 senatorjem vladnih strank (31 socialnih demokratov in 7 radikalov) stoji 37 senatorjev opozicije (32 zmerne opozicije in 15 konservativcev) nasproti. Reakcionarna večina v senatu je izginila. Vlada ima sedaj prosto roko za svoje reforme.

Odločilni boji v Španiji

Koncentriran naval upornikov proti Madridu

Krivoprisežni generali so koncentrirali svoje čete v odseku zapadno od Madrida in skušajo z vso silo prodrati proti glavnemu mestu.

Boji se vrše okrog 30 kilometrov od Toleda in na južnem delu Guadarrame pogorja.

V Toledu so miličniki zavzeli Alcazar, ki se je dolgo upiral. Kadeti so imeli nalog, da pričakajo »osvobodilce« in vežejo več tisoč mož vladnih čet. V Alcazaru so »človeški« kadeti tirali žene in otroke pred strojnico.

Poročila krivoprisežnih generalov naštevajo vsak dan znova imena zavzetih krajev, o katerih so poročali že pred dnevi, da so jih osvojili. Njihove radio-postaje pa oddajajo v svet najalarmantnejše vesti, za katere se takoj izkaže, da so neresnične.

Marokanske čete pri Toledu tepene

V bližini Sanat Cruz de Retafar so vladne čete pobile Marokance in legionarje ter zajele mnogo vojnega materiala.

Uspeh vladnih čet pri Lozoji

Vladine čete so pri Lozoji zavrnile napade sovražnika, ki je poizkušal prodrati fronto na Guadarrami. Sovražnik se je umaknil in zapustil na bojišču 400 mrtvih.

Nadalje so vladine čete zavzele kraj Bustar Viejo.

Izguba Maquede

Uporniške čete so zasedle v bojih Maquedo, ki je oddaljena od Toleda 33 km in od Madrida 75 km. S tem so vladne čete izgubile važno postojanko na poti v Toledo in Madrid.

Boji okoli Madrida

Okoli Madrida se vrše na vseh frontah srditi boji. Španska vlada mobilizira vse moške prebivalce od 17. do 45. leta, da zaustavi prodiranje proti Madridu. Pričakovati je tu krvave boje, kakršnih Španija v tej vojni še ni imela.

V Galiciji splošna stavka

V Galiciji, ki je v rokavi upornikov, so delavci proglasili splošno stavko, ker nameravajo uporniki zopet napasti asturske rudarje. Stavkujoči delavci prično guerilsko vojno.

Bivši minister ustreljen

Bivši notranji minister Salazar Alfonso je vedel, ko je bil minister,

„Sovjetizacija“ Španije

Zadnje dni so listi prinesli poročila o »sovjetizaciji« v Španiji. Vest so se izkazale za neresnične. S kakšnim namenom so bile lansirane pa izhaja iz dejstva, da so v njih zla-

da reakcija pripravlja upor ter je celo sodeloval pri njega organizaciji. Ljudsko sodišče ga je obsodilo na smrt.

Dobave orožja

za upornike se vrše še vedno preko Portugalske. Baje je pa Portugalska sedaj le pristala na »nevtralnost«. Tudi, če bi bilo to res, bomo še vedno upravičeno dvomili, da Portugalska tudi v resnici izvaja nevtralnost.

sti povdarjali, da je ogrožena naložba 500 milijonov funtov angleškega kapitala v Španiji, ki ga bodo vladinovi konfiscirali...

Društvo narodov ponovno obsodilo Italijo in priznalo mandate abesinski de legaciji

V Ženevi se je zbralo Društvo narodov k jesenskemu zasedanju. Na zasedanje je prišla tudi abesinska delegacija. Italija je takoj izjavila, da ne bo sodelovala na plenumu, ako bodo pripuščeni tudi Abesinci, kajti Abesinija je anektirana, in ne eksistira več in zato tudi nima več pravice do zastopstva.

Velesile so prišle vsled prihoda Abesincev v zagato. Plenum je sklenil predložiti verifikacijo mandatov abesinske delegacije verifikacijskemu odboru. V odboru je najprej prevladalo mnenje, da naj se predloži zadeva haaškemu razsodišču v sklepanje, da odloči o pravni veljavnosti mandata abesinske delegacije, t.j. ali Abesinija kot država še obstoja ali ne.

Končno pa so zastopniki malih držav v odboru sami odločili, da ni dvoma o pravni veljavnosti mandata abesinske delegacije, ampak samo o veljavnosti predloženih potrdil, t.j. ali so potrdila pravilno izstavljena, vsled česar pa abesinska delegacija od zasedanja ne more biti izključena.

S tem je Društvo narodov ponov-

no obsodilo Italijo kot napadalko in odklonilo priznanje aneksije Abesinije po Italiji.

Svetovno časopisje obširno razpravlja o tem dogodku, ki utegne imeti še dalekosežne posledice. Italija namreč grozi z izstopom iz Društva narodov in vsemi mogočimi konsekvencami.

Med tem pa prihajajo druga poročila, ki pravijo, da je sklep verifikacijskega odbora, da se zadeva ne preda haaškemu razsodišču izdejavljala Anglija, ki je hotela preprečiti, da bi bila Italija tudi v Haagu obsojena. Sedanje stanje pa ne izključuje, da bi se velesile med seboj ne pogajale dalje in do prihodnjega zasedanja spravile abesinsko vprašanje z dnevnega reda tudi mimo Društva narodov, na kar upajo, da bodo potem pristale tudi male države.

Fašizem postavlja svet pred vedno težavnejše situacije. Ali kakor izgleda, dobiva svet vedno več volje, da se fašistični diktaturi nad narodi upre, če se ji že ne more upreti lašten narod.

Tekstilci se vračajo na delo!

Kolektivna pogodba za 14.000 tekstilnega delavstva podpisana

V sredo, dne 23. septembra je bila v Ljubljani podpisana kolektivna pogodba med predstavniki organiziranega tekstilnega delavstva, zastopanega po tajniku Splošne delavske zveze Jugoslavije s. L. Jakominu, tajniku Narodno strokovne zveze Bučaru in Jugoslovanske strokovne zveze Lombardu ter predstavniki novoustanovljene Zveze tekstilnih industrijcev v Dravski banovini.

S podpisom kolektivne pogodbe je prišlo tekstilno delavstvo do ure-

jenega delovnega razmerja in precejšen del delavstva tudi do izboljšanja svojih prejemkov.

Ni več mogoče, da bi tovarnar določal delovne pogoje zaposlenega delavstva po svoji volji, ampak je vezan na kolektivno pogodbo in njene določbe. Namestu svobodnega dogovora med nemočnim delavcem in bogatim tovarnarjem je stopil v veljavo skupni dogovor za vse delavce in delavke, za zaposlene in novo vstopajoče.

V tem oziru je kolektivna pogodba velika pridobitev po desetih letih brezpravnega robotanja in izkoriščanja. Ta pogodba predstavlja višek dosegljivega v sedanjem položaju. Ako bo delavstvo porabilo čas trajanja te kolektivne pogodbe za to, da se bo organiziralo — na kar doslej ni polagalo važnosti —, da bo utrdilo disciplino in se naučilo brez-pogojno slediti sklepom vrhovnih forumov svoje organizacije, odbijalo pa od sebe vse neodgovorne prišep-

tovalce, ki so v zaključnem gibanju povzročili tekstilcem ogromno nepotrebne škode in zla, sme upati, da bo pri reviziji te pogodbe uspelo polboljšati svoj položaj.

Sedanja kolektivna pogodba je izraz moči tekstilnega delavstva in razmer našega časa, ki takim gibanjem niso naklonjene. V vseh delavskih gibanjih velja načelo, na katerega se tako rado pozablja: **Kolikor moči, toliko pravic!**

Kaj določa kolektivna pogodba?

Kolektivna pogodba je sklenjena z veljavnostjo do **31. decembra 1937.** Ako se dva meseca pred potekom tega roka ne odpove, se s tem avtomatično podaljša za še eno leto.

Delovni čas znaša osem ur. Podaljšanje je mogoče samo v smislu zakonitih določil. Doprinašanje praznikov je mogoče, vendar največ eno uro dnevno. Ob sobotah se preneha z delom ob 14. uri in se delovni čas v ostalih dneh podaljša za toliko, za kolikor se ob sobotah skrajša.

Prazniki so: Novo leto, Vnebohod, Telovo, Vel. Šmaren, 5. september, Vsi sveti, 1., 25. in 26. december, Velikonočna sobota in dan pred Božičem po 14. uri. Delo ob teh praznikih se plača s 100 odst. poviškom. Popravljalna dela s 50 odst. Praznovanje ostalih praznikov je treba namoestiti, tako tudi 1. maj.

Mezde so: urne, akordne, s tedenskim pavšalom ali premijskim sistemom. Akordna mezda mora znašati 15 odst. več kot urna mezda v dotični kategoriji. Vzdrževanje strojev ne gre na račun akordanta. Neurejena manjša podjetja smejo plačevati 10 odst. nižje mezde, kot so določene v pogodbi. Akordni zaslužki se določajo na podlagi primerjave z urnimi po dejansko doseženi povprečni storitvi polnovrednih delavcev, ki so že nad dve leti v podjetju, v času pred podpisom pogodbe. V obratih, ki obratujejo manj kot dve leti se akordni zaslužki lahko določajo po tem razsodišču. Po preteku treh mesecev po podpisu pogodbe mora vsaka pogodbeni stranka konkretno predlagati, da se določitev akordnih mezd sporazumno preuredi in to iz razlogov: ako se spremeni proizvodnja izdelki, tehnični pripomočki, material ali delovne metode; ako podjetje ob podpisu pogodbe še ni imelo urejenih obratnih razmer; ako se je pri prvotnem računanju vrnila napaka. — Višje mezde, kot v sklenjeni pogodbi veljajo še nadalje, dokler bodo to dopuščale poslovne in konkurenčne prilike, ev. znižanje se dogovori med podpisniki pogodbe. — V slučaju zadržkov pri delu (§ 219 in 220 o. z.) dobi delavec odškodnino v višini pripadajoče urne mezde v dotični kategoriji. — Delavec, premeščen iz nižje v višjo kategorijo dobi plačo višje kategorije, čim je usposobljen vršiti dotično delo. Narobe pa delavec, ki je premeščen v nižjo kategorijo ohrani mezdo višje kategorije še 14 dni po tem. — Izkaz vseh vrst mezdnih zaslužkov mora biti v tovarni javno nabit. Kolikor bi mezde za posamezne delavce ne bile določene v pogodbi, se določijo z dodatnim sporazumom.

Izplačevanje mezd je dogovorjeno 14dnevno. Delavec pa more za-prositi tudi za predjem v višini enotedenske mezde. Na plačilnih vrečkah morajo biti navedeni vsi odbitki; pritožba zoper nepravilen obračun je mogoča v treh dneh, zoper netočno denarno izplačilo takoj ob prejemu.

Plačilo v bolezni in zadržkov pri delu. Delavstvo obdrži pravico do odpadaajoče urne mezde svoje kategorije v vseh slučajih, ki jih navaja obrtni zakon v §§ 219 in 220 z nekaterimi omejitvami preko zakonitih določil. Zlasti mora delavec vsak upravičen izostanek od dela dokazati s potrdili. Zloraba se kaznuje s takojšnjim odpustom. Odškodnina ne pritiče delavstvu v slučaju višje sile kakor so n. pr.: povodenj, požar, potres, vojna, javni nemiri, stavka, pomankanje ali pokvarjenje pogonskih ali obratnih sredstev, ako jih podjetje ni zakrivilo, niti moglo preprečiti. Vpoklicanec na vojaške vaje pritiče urna mezda za največ 4 tedne, manj protivrednost za vojaško preskrbo Din 10 dnevno.

Skrajšanje delovnega časa, sprejemanje in odpuščanje delavstva. Skrajšanje delovnega časa je treba javiti delavstvu 14 dni poprej. Redukcija delavstva se izvede z vpoštovanjem socialnih prilik prizadetih. Pri ponovnem sprejemanju se naj upošteva ono delavstvo, ki je bilo v podjetju že zaposleno.

Naturalne dajatve. Delavci, z lastnim gospodinjstvom dobe enkrat v koledarskem letu 10 m. ostali delavci pa po 6 metrov blaga po najnižji prodajni ceni. Po možnosti prepusti podjetje delavcem premog po lastni ceni. Delavstvu, ki je zaposleno pri umazanih delih in na mokrem, da podjetje potrebno obleko na razpolago.

Kazni se izrekajo samo po predhodnem zaslišanju zaupnikov. Dohodki se smejo uporabiti le za izboljšanje socialnih razmer.

Delavski zaupniki in razsodišče. Glede delavskih zaupnikov velja zakon. Vsi spori iz sklenjene pogodbe, ki jih ni mogoče izgladiti na licu mesta in s posredovanjem med prizadetimi rešuje razsodišče, v katerega določi vsaka pogodbeni stranka po enega razsodnika, ki si sama določi predsednika; sicer je predsednik razsodišča inspektor dela v Ljubljani.

Vse doslej sklenjene pogodbe ostanejo v veljavi, ako prenehajo, stopi v dotičnem podjetju pričujoča kolektivna pogodba v veljavo.

Brez posebnega razloga, zgolj vsled tega, ker je stavkal, odnosno, ker se je v času stavke zadrževal na tovarniških tleh, ne bo nihče odpuščen.

Nekaterim hujskačem še ni dovolj

Maribor, 25. sept.

Včeraj popoldne se je vršil v Delavski zbornici na dvorišču sestanek zaupnikov tekstilnega delavstva, na katerem so hoteli poročati člani centralnega tarifnega odbora Jakomin, Bučar in Lombardo ter za Delavsko zbornico Golmajer o poteku iz izidu mezdne gibanja.

K sestanku pa je prišlo tudi veliko število ostalega delavstva (prvotno nameravani shod pri »Unionu« ni bil dovoljen). Po otvoritvi sestanka je govoril s. Jakomin. Proti kon-

cu govora, med čitanjem kolektivne pogodbe pa je bil prekinjen z glasnim kričanjem. Hrušč in trušč je trajal dalje, tako da tudi ostali govorniki niso mogli več do besede.

Po sestanku, na katerem je intervenirala policija, so gruče tekstilcev, ki so se jim takoj pridružili neodgovorni elementi odšli na razne strani po mestu.

Delavstvu njegovega obnašanja niti ne moremo zameriti. Obsoditi je

Tarifa za mezde tekstilnega delavstva

V tej tarifi navedene mezde so povprečne in obvezne za vsa včlanjena tekstilna podjetja v dravski banovini.

I. Predilnica

Selfaktorji: Predilec na dveh selfaktorjih 5,78, prisukovalec 4,27. Nativovalci(ke) preko 20 let 3,30, 18 do 20 let 2,85, 16 do 18 let 2,50 Din na uro.

Trostli: Podvijalec(ka) 4,14, predilec(ka) na 2 straneh (cca. 500 vreten) 3,50, predilec(ka) na eni strani 2,82, predilec(ka) na eni strani (osnova) 2,61, vdevač(ka) vrvi 4,20, 4,20, vlagalka preje v zaboje 3,50, začetniki(ce), ki niso še preko 2 let zaposleni(e) pri trostilih, se smatrajo kot pomožni delavci(ke).

Flajerji: Na finem flajerju (1 stroj) 3,40, na srednjem flajerju (1 stroj) 3,50, na grobem flajerju (1 stroj) 3,60 Din na uro.

Raztezalke: Služitelj(ka) raztezalk pri 18 do 21 oddajah 3,20, služitelj(ka) raztezalk pri 24 oddajah 3,30 Din na uro.

Karde: Služitelj(ka) kard: do 10 strojev 3,60, preko 10 strojev 3,80, čistilec kard 4,25, brusilec 4,50 Din na uro.

Čistilnica in predali mešanje: moški 4, ženske 3,75, moški pri odpadkih pri stroju 4,25, ženske pri odpadkih (Vorgarnöfner, Fadenklauber) 3,50 Din na uro.

Razni oddelki: Ravnalci(ke) cevki 2,75, motovilke 3,25, stiskalci(ke) (Bündelpresse) 3,90, pometalke in pobiralke odpadkov 2,75, mazač transmisije 5, delavec pri dvigalu 4 Din na uro.

II. Predilnice odpadkov

Stroj za trganje: predelavec 5 Din na uro.

Stroj za trganje cunj: česalec 4, brusač in čistilec 4, predilec: pod 20 let 3, nad 20 let s 5 let prakse 3,50, z 10 let prakse 4, predilke: pod 20 let 2,50, nad 20 let s 5 let prakse 3, z 10 let prakse 3,50, vezač(ke) vrvi: pod 18 let 2,50, nad 18 let z dveletno prakso 3, ravnalci(ke) cevki, ravnalci(ke) preje in delavke pri sortiranju kep: pod 18 let 2,50, nad 18 let z dveletno prakso 3, moški, usposobljeni na stroju za odpadke 4, moški, manj usposobljeni 3, ženske usposobljene 3, kremljerji 4, kremljerice 3,25 Din na uro.

III. Tkalnice

A) Običajno bombažno in polsvileno blago, vstevši vistro in buret. Tkalci (ke) na 3 statvah brez čuvalcev osnov za blago do 110 cm iztkane širine blaga in do 8 listov, brez pomožnega dela 3,25 Din; tkalci (ke) na 4 statvah s čuvalci osnov in pri velikih kopsih, brez pomožnega dela 3,50 Din. Isto velja za delo v več nego 4 statvah s pomožnim delom. Za enako blago na listovnih strojih s preko 8 listov in na žakardnih strojih dodatek 5%; isto blago, komplicirano (karirano) dodatek 5%; vse to brez čuvalcev osnov.

Pribitki za širše statve brez čuvalcev osnov: od 11 do 136 cm širine blaga za delo na 3 statvah 8% več; od 137 do 165 cm širine blaga na 3 statvah, nadaljnjih 8% več; od 166 do 200 cm širine blaga na 2 statvah nadaljnjih 5% več; preko 200 cm širine blaga na 2 statvah, nadaljnjih 5% več. — Ako dela delavec na več strojih različne vrste in širine, se kombinira mezda na osnovi gornjih smernic.

Automatske statve: Delavci na 16 do 20 avtomatskih statvah do 110 cm širine blaga za zgoraj navedeno blago 3,75.

B) Hlačevina in modno blago vseh vrst. Tkalci(ke) na 1 stolu, navadno blago iz amerika preje 3.—, tkalci(ke) na 1 stolu, osnova iz amerika preje, podka iz vignonja 3.—, tkalci (ke) na 2 statvah, na obeh navadno blago iz amerika preje 3,50, tkalci (ke) na 2 statvah, na eni navadno blago iz amerika preje, na drugi osnova iz amerika preje, podka iz vignonja 3,50, tkalci(ke) na

1 stolu za komplicirano blago iz amerika preje s posebno gosto nastavo 3,50, tkalci (ke) na 2 statvah, na eni navadno blago iz amerika preje, na drugi komplicirano blago iz amerika preje 4.—. Vse prednje brez čuvalcev osnov.

Pod amerika prejo se razumejo vse preje, ki so predene v sistemu bombažnih predilnic.

Za blago, ki se proizvaja na ozkih statvah, velja mezda po tarifi pod A.

C) Tkalnice za svilo. Mezda je določena na osnovi dela na 2 statvah brez čuvalcev osnov.

I. kategorija 3,25. V to kategorijo spadajo vsi predmeti z eno osnovo, z enim ali dvema čolničkom, do istkane širine 110 cm.

II. kategorija 3,50. V to kategorijo spadajo vsi predmeti z eno osnovo s tremi do petimi čolnički, vsi predmeti preko 110 cm istkane širine in žakardne kvalitete z enim čolničkom.

III. kategorija 4.—. V to kategorijo spadajo predmeti z dvema ali več osnovami z 2 do 5 čolničkov in žakardne kvalitete z več čolnički.

Č) Tkalnice za laneno blago. Mezda je določena na osnovi na dveh statvah. Tkalci(ke) 3.—, sukalci (ke) in vdevalci (ke) 2,80, snovalci(ke) 3,25, čistilci(ke) blaga 2,85, pometalci(ke) 2,80, nekvalificirani delavci 2,50.

D) Samostojen tkalec(ka) vzorcev 4,60. Tkalca vdevalka 3,60.

E) Pripravljalna dela v tkalnici. Navijalec(ka) in suvalec(ka) 3.—, snovalec (ka) na angleških strojih 3,50, snovalec (ka) na sekcionalnih in sličnih snovalnih strojih 3,75, stalni samostojni snovalec(ka) vzorcev 4.—, navlačevalec(ka) in prisukovalec(ka) 3,50.

Začetniki(ce), ki še niso preko enega leta zaposleni pri delih, navedenih pod to točko, se smatrajo kot pomožni delavci. Ravno tako se smatrajo kot pomožni delavci(ke) pri navlačevanju.

IV. Pomožno delavstvo

Pod to kategorijo spadajo vsi delavci (ke), ki niso spredaj pod A do E izrečno navedeni(ne). Za te pomožne delavce(ke) veljajo naslednje mezde:

Ženske pod 18 let 2,50, nad 18 let z najmanj 2 leti zaposlitve 2,75, z nad 5 let zaposlitve 3.— do 3,50 po sposobnosti.

Moški pod 18 let 2,50, nad 18 let do 2 leti zaposlitve 3.—, nad 18 let z 2 do 5 let zaposlitve 3.— do 3,50 po sposobnosti, z nad 5 let zaposlitve 3,50 do 4.— po sposobnosti.

Pomožni delavci, ki delajo v barvarnah, belilnicah in kuhinjah na mokrem ter pallici blaga, dobivajo po 20 par na uro več, kakor znaša zaslužek nekvalificiranih pomožnih delavcev.

Kvalificirani pomožni delavci 4.— do 4,50 po sposobnosti. Kot kvalificirani pomožni delavci se smatrajo pod pogojem, da stalno in samostojno opravljajo svoje delo, zlasti sledeči: rezalci(ke) žameta, kosmatilci, izrezovalci(ke) napak iz gotovega blaga, delavci pri leseni mungji, predelavci(ka) pri odpremi gotovega blaga, ročni tiskarji, moleterski pomočnik in samostojni kuhalec barv, vsi po enoletni praksi. Za kvalificirane delavce se pa ne smatrajo oni, ki pri navadnih delih samo pomagajo. Kvalifikacijo določa podjetje.

Stalni mazači strojev 4, delavci(ke) pri škrobljenih strojih za osnovo 3,50 do 4.— po sposobnosti, specialni kuharji škroba za osnovo 3,50 do 4.— po sposobnosti, čistilci(ke) blaga se plačujejo kot nekvalificirani delavci po sposobnosti.

V. Profesionisti

Profesionisti po sposobnosti 4.— do 6.—, profesionisti na posebno odgovornih mestih in s posebno sposobnostjo, o kateri odloča podjetje 7.—.

S profesionisti se izenačijo električarji, kurjači in pazniki parnih turbin.

Japonci silijo vedno globlje na Kitajsko. Japonska mornarica je izkrcala svoje čete v Hankau. To je razburilo Kitajce, ki so nekega japonskega podčastnika ubili, dva mornarja pa ranili. Japonci so nato zasedli Hankau. Japonci nalašč izživljajo, da morejo potem »zasedati«.

Ozadje poskušene vstaje v Portugaliji

Prebivalstvo se je uprlo proti izročanju španskih republikancev krivopriječnim generalom.

»Matin« priobčuje članek predsednika španske province Orense, Feliksa Alvareza Xesteria o ozadju poskušene vstaje na Portugalskem. Xesteria je bil sam priča dogodkov in opisuje stvar tako-le:

»Revolucionarno gibanje na Portugalskem je daleko pomembnejše, kot priznava cenzura. Vzrok, vsaj pa povod vstaje je bilo ogorčenje delavskih množic in liberalnih slojev radi postopanja vladinih organov s pobeglimi pristaši španske ljudske fronte.

Do pred kratkim so oblasti te begunce izročale na meji španskim vstašem, ako je to zahteval odbor španskih vstašev v kopališču Estoril pri Lizboni. Med izročeni se je nahajal tudi socialistični poslanec Nicolas Pablo Hernandez, ki so ga vstaši v Badajozu umorili. Isto se je zgodilo s komunistom Arrendo in provincijskim svetnikom Samuelom Pereira. Posledice pobune so bile, da je portugalska vlada sklenila, da ne bo izročila nobenega begunca več.

Navodila za občinske volitve

Volilno pravico pri volitvah v občino pridobi vsak 21 let star državljani šele po enoletnem nepretrganem bivanju v občini. (V tem smislu naj popravijo naši čitatelji v prejšnji številki »Delavske Politike« na zadnji strani objavljena navodila).

Kdo ne sme voliti niti kandidirati?

1. če so obsojeni na robijo (temnico), dokler se ne vrnejo v pravice,
2. če so obsojeni na izgubo častnih pravic, za čas, dokler traja ta kazen,
3. če so v stečaju (konkurzu),
4. če so pod skrbstvom (kuratelo),
5. če so obsojeni na izgubo volilne pravice zaradi volilnih dejanj.

Vsakdo je upravičen zahtevati, da se briše iz volilnega imenika oseba, ki iz pod 1 do 5 naštetih razlogov nima volilne pravice in ne more kandidirati.

Na prvih šest mest kandidatne liste ne morejo biti postavljene osebe, ki ne govorijo in ne pišejo državnega jezika, osebe, ki so v državni ali samoupravni službi in duhovniki.

O kandidatni listi.

Kandidatne liste se dobe v občinski pisarni, pri sreskem načelstvu ali v knjigar- nah in papirnicah.

Kaj mora vsebovati kandidatna lista?

1. Označbo občine in sreza ter datum volitev.
2. Po vrstnem redu priimek in rojstna imena, poklic ter bivališče kandidatov — kolikor se jih pač v dotični občini voli — in enako število namestnikov.
3. Priimek in rojstno ime predstavnikov liste in njihovih namestnikov za posamezna volišča.
4. Priimek in rojstno ime ter bivališče predlagateljev, kar izpolni na dveh izvodih liste predlagatelj lastnoročno.

Na kaj se je treba ozirati, če je v novi občini združenih ena ali več starih občin?

Kandidatna lista za novo, združeno občino mora vsebovati v prvih dveh tretjinah odborniških mest najmanj po enega kandidata in namestnika iz vsake dosedaj samostojne občine, ki je prišla v celoti ali delno v sestav nove občine.

Koliko mora biti kandidatov in namestnikov na listi?

- Število kandidatov mora biti:
1. v občinah z manj kot 300 prebivalci 18 in 18 namestnikov,
 2. v občinah od 300 do 5000 prebivalcev 24 in 24 namestnikov,
 3. v občinah od 5000 do 8000 prebivalcev 30 in 30 namestnikov,
 4. v občinah od 8000 prebivalcev naprej 36 in 36 namestnikov.

Koliko mora biti predlagateljev?

Kandidatno listo mora podpisati v občinah:

- z do 1000 prebivalcev 20,
- do 4000 prebivalcev 40,
- čez 4000 prebivalcev 60,

ki pa ne smejo biti obenem kandidati. Prav je, ako podpiše listo več predlagateljev kot pa je potrebno.

Planinske Jopice TRIGLAV
lastni izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša „LUNA“
Maribor, samo na Glavnem trgu 24

Blumova vlada dosegla povišanje plač za tekstilce 30.000 tekstilcev v Lille se vrača na delo.

Po desetdnevni stavki se je v pondeljek vrnilo 30.000 tekstilcev v mestu Lille na delo. V stavki je interveniral predsednik vlade s. Blum, ki ni dovolil da bi bili delavce nasilno izgnali iz tovarn, kot so to zahtevali podjetniki. Stavkajoči so dosegli povišanje plač od 6 do 10 odst. Ob Novem letu pa se bodo njihove plače uredile v skladu z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Proti zasedbi tovarn s strani stavkajočega delavstva so zlasti ra-

dikali, ki pa izjavljajo, da radi tega nikakor ne mislijo izstopiti iz vladne zajednice.

Predsednik vlade s. Blum opozarja delavstvo, da naj se podvrže ljudski disciplini in prostovoljno vzdržuje red in mir, pri čemer zlasti opozarja, da neodgovorni nasprotniki vlade hujskajo in skušajo delati nepriroke. Glavna njegova naloga je, da vzdržuje stike med vladno ljudske fronte in delavskim razredom.

Izlet na Smrekovc

je bil, kakor poročamo spodaj, prepovedan in sicer radi prireditve Rdečega križa, ki se vrše letos v času od 20. do 26. t. m. Kljub pravočasni prijavi pa je prepoved prišla tako pozno — šele v soboto 19. t. m. ob 15. uri — da je bilo veliko skupin izletnikov iz Mežiške in Saleške doline že na potu. Predvsem seveda vsi tisti, ki so nameravali prenočiti na Smrekovcu oz. taboriti ob ognjih na prostem.

Izredno lepo in toplo vreme je

ugodno vplivalo na razpoloženje. Menda ni bilo nikogar, ki bi bil, kljub dolgi poti, čutil najmanjšo utrujenost. Obrazi vseh udeležencev so žareli veselja in v naših vrstah je vladala prava planinska razigranost. Na vrhu smo se sodružno pobratili triptini iz Mežiške doline s sodrugi in sodružicami, ki so prihajale v skupinah, druga za drugo iz Šoštanja, Liboj, Velenja itd. Pozdravljanja ni hotelo biti ne konca ne kraja. Čas nam je hitro potekal v prijetnem kramljanju. Govorili nismo samo o tegobah današnjih dni, ampak tudi razglabljali o našem kulturnem delu, o izgraditvi naših organizacij, širjenju razredne zavesti in splošne izobrazbe. Uverili smo se, da smo prežeti vsi enega in istega duha, ki nas vodi pri našem delu. Da nam je bilo še kratkočasnejše, so nam zapeli naši pevci in zaigrali naši tamburaši, ki so našli dovolj hvaležnih poslušalcev. Vrstile so se razne igre in celo plesalcev ni manjkalo. Razvilo se je res pravo planinsko rajanje. Pozabili smo na vsakodnje skrbi in šele čas odhoda nas je opomnil, da moramo nazaj v dolino trpljenja in tegob. Slovo je bilo nadvse pristrčno. Sodružno smo si stiskali roke vzdikaje: Družnost in na svidenje prihodnje

leto! Kdor je bil na tem izletu, se bo tega dne z veseljem spominjal. Razšli smo se na domove z zavestjo v srcu, da smo ena družina, mi to in oni onostran hribov.

Ob koncu pa moramo izpolniti še prijetno dolžnost. Izreči moramo zahvalo oskrbniku koč na Smrekovcu za njegovo prijaznost, ki nam jo je izkazal ob priliki tega izleta. Upamo, da se bomo še večkrat videli, in da bomo prišli na Smrekovc najmanj v tolikem, če ne v večjem številu, kot to pot.

Pa tudi »Rdeči križ« radi našega izleta ni trpel. Kajti napisali smo vsak vsaj po eno razglednico, od ktere je treba ta teden plačati zvišano poštnino.

Sportna rubrika

Sportne vesti z Jesenic. V nedeljo, dne 20. t. m. sta se vršili na igrišču SK Kovinarja dve prijateljski sportni tekmi in to SK Kovinar jun.—SK Bratstvo jun. z rezultatom 3:4 za Bratstvo. Juniorji Bratstva so bili ojačani z igralci rezerve in I. moštva. — Zatem se je pa vršila tekma prvin moštev SK Kovinar—ASK Gorenjec, ki je končala z zmago Kovinarja 6:1 (1:0). V prvem polčasu je bil v majhni premoči Gorenjec, dočim so v drugi polovici Kovinarji izrazito prevladovali. V nedeljo se vrši prvenstvena tekma med Kovinarjem in Gorenjcem, na katero vabimo vse.

SK Amater (Trbovlje) : SK Hermes (Ljubljana) bosta igrala v nedeljo, 27. t. m. prvenstveno tekmo na igrišču Amaterja v Trbovli. Začetek ob 4. uri popoldan. Skrbite za red! Pridite!

Delavski pravni svetovalec

I. G. G. Uslužbenki davek.

Vprašanje: Ali plačuje pomočnik, ki zasluži Din 150 tedensko uslužbenki davek? Ali plačuje vajenec, ki ima hrano in stanovanje pri mojstru uslužbenki davek?

— Odgovor: 1. Kdor zasluži več kot Din 100 tedensko plača uslužbenki davek. Ako pa ima otroke se zviša neobdavčljivi tedenski minimum za tolikokrat po Din 25, kolikor je otrok. — 2. Vrednost polne oskrbe (hrana in stanovanje) po zakonu znaša Din 350 mesečno. Vajenec, ki ima samo hrano in stanovanje je torej davka prost, ker zasluži manj kot Din 400 mesečno.

Tiskovni sklad. Darovala sta: Feljko Berlič, potnik Din 10, Prosenc Peter Din 1, skupaj Din 11. Sodrug, posnemajte!

TIVAR-OBLEKE ZA DELO

Kompletne obleke iz čvrstega gradla

Din 75'—

Amerikanske hlače iz čvrstega gradla

Din 45'—

Obleke za vsakega in vsako priliko

TIVAR-OBLEKE